

A  ı k k a r a

Hayâli, kayalı, hakka dayalı dergi

↻ Zülalî ↻ Dertli Kerem ↻ Tacettin Şimşek ↻ Aslan Avşarbey
↻ Azade Turab ↻ Fikret Görgün ↻ Halit Yıldırım ↻ M. Nihat Malkoç
↻ Zeynel Abidin Payas ↻ Mustafa İmir ↻ Hikmet Kızıl ↻ M. Hanifi Yılmaz
↻ Mehmet Pektaş ↻ Musa Tuncer ↻ Erdoğan Öner ↻ Leyla Yıldırım
↻ Köksal Cengiz ↻ Celil ınkır ↻ Osman Gazi Turaç ↻ Ercan Sağlam

56. Sayı Ekim 2022

❖ Zülalî

Kara Eşek

Asla unutmazsın ne arlanırsın
Herkese olursun kul kara eşek
Pıskırır tıksırır yuvarlanırsın
Her nerede görürsen kül kara eşek

Keyfe gelip bağırınca aslansın
Hayvanlardan en aşağı hayvansın
Ne kadar süslensen adı yamansın
İpekten örtünsen tül kara eşek

Kocalığın yaman gençliğin hoppa
Günde istihkakın bir kilo arpa
Hesaba mı gelir yediğin sopa
Böyle yaşamaksa öl kara eşek

Dağlar devirirsin görünce kancık
Niçin utanmazsın ey mersivacık
Kulağın taksalar altından boncuk
Tanımazsın nedir pul kara eşek

Zülalî der huyun tüyün merkeptir
Kulakların uzun kuyruğun denktir
Her nereye getsen adın eşektir
Ben diyemem soyun şol kara eşek

❖ Dertli Kerem

Sinek

Gide gide bir sineğe düş oldum
Yeğin bildim şu sineğin işini
Tuttum kılıç ile kellesin kestim
Yedi dağ üstüne serdim leşini

Sinek vızıladı uçtu havaya
Yağın sürdük üç yüz altmış deveye
Etin koyduk bin yüz yetmiş tavaya
Peşkeş ettik Kayseri'ye döşünü

Sineği tutup meydana attılar
Beş yüz kese akça yağın sattılar
Kemiklerinden bir köprü çattılar
Hesap ettik iki bindir yaşını

Karışladım yedi karış dizi var
Yüz otuz harmandan büyük gözü var
Seksen kantar iç yağının hası var
Yazın görmüş zemherinin kışını

Derisini çadır edip oturduk
Etin kestik dört köşeye yetirdik
Gürcistan'a Mirahur'a götürdük
Açtık biz ağzını saydık dişini

Ol sineği gören kaçtı geriye
Karşı koydu yüz bin atlı çeriye
Kanatların yelken ettik gemiye
Fil burnundan uzun gördüm başını

Ben bilirim karanlıkta geleni
Gelip benim tatlı canım alanı
Dertli Kerem söyledi bu yalanı
Ya kim gördü o sineğin eşini

A ş k k a r a

Hayalî Kayalı Hakeka Dayalı Dergi

Yapımcı ❖ Tayyib Atmaca Yönetmen ❖ Mehmet Pektaş

Set Amiri ❖ Halit Yıldırım Afiş ❖ Tayyib Atmaca

Muhabbet Adresi: Onikişubat Belediyesi Kültür Müdürlüğü Kahramanmaraş

0535 391 92 50 Dükkân www.acikkaradergi.com e-mektup: acikkaradergi@gmail.com

56. Sayı Ekim 2022 ISSN-0106417 (edergi)

❖ Tacettin Şimşek

Karizmam Yerle Bir

O zamanlar “karizma” nedir bilmezdim. “Et-kileyicilik” demekmiş. “Karizmatik” de “etkile-yici” anlamındaymış. Sonradan haberdar oldum “karizmayı çizdirmek” diye bir deyim varlığın-dan. O da “var olan etkileyiciliği kaybetmek” an-lamına geliyormuş.

“İlkokul öğrencisinin karizmasından ne olur ki?” demeyin lütfen. Herkesin kendi çapında bir karizması vardır.

Bana sorarsanız hiçbir zaman adamakıllı bir karizmam olmadı ama beni tanıyan bazı yakın-larım karizmatik olduğumu iddia ettiler. Üstelik çocukluğumdan beri varmış bende büyümüş de küçülmüş havaları. Karnemin “pekiyi”lerle dolu olmasına rağmen bunu sıradan bir olaymış gibi görüp sevinmeyişlerim, eve koşarak gelmeyişle-rim, karnemi aileme, Bekçi Rüstem ağabeye, Bak-kal Nazmi amcaya, İmam Arif dedeye ve daha pek çok kişiye göstermek için hiçbir olağanüstü çabaya girmeyişlerim, birdirbir oynarken eğilmeyişlerim, lanlı lunlu, oğlumlu, argolu, küfürlü konuşmayış-larım... vs. vs. Bunların hepsi bir tür karizma gös-tergesiymiş.

Söyleyenlerin yalancısıyım, etliye sütlüye ka-rışmaz, kendi hâlinde, ağırbaşlı, beyefendi, saygılı, güvenilir, hatır sayan bir çocukmuşum.

O yıllara gidelim şimdi.

Dördüncü sınıfta, eli yüzü düzgün, çalışkan denebilecek bir öğrenciyim. (Zeki olduğumu özel-likle söylemedim, dikkat ettiyseniz. Zeki olduğ-u-mu düşünmediğim için, bu bir; kendimi övdüğü-mü düşünmeyesiniz diye, bu da iki.)

Çalışkan öğrencilerin “Hey millet, bakın, ben çalışkan bir öğrenciyim.” diye bağırın öz güven kaynaklı bir beden dilleri vardır ya, işte o bende sı-fır. Yani öyle çekingen, öyle içe kapanık, öyle utan-gaç bir çocuğum ki... “Bu kadar da olmaz.” dedir-tecek cinsten. Bir kız yüzüme baksa benim yüzüm pancar.

Gelgelelim o günlerde acayip hâllerdeyim. Sı-nıf arkadaşım Neriman’a sırlıslıkla aşığım. Tam bir “Hâline bakmaz Hasan Dağı’na oduna gider.” durumu.

Kimseye diyemiyorum. Kendi kendime söyler-ken bile kızarıyorum. Günler, haftalar böyle geçer-ken benim içimde bir yangın büyüyor. Allah’ım, ne olacak benim hâlim?

Onun olduğu tarafa bakamıyorum. Gözlerim-den aşkımı anlayacak diye ödüm kopuyor.

Derken dayanamıyor, en yakın arkadaşım Edip’e sırrımı açıyorum. Sen misin sırrını payla-şan? Edip, sen yeme, içme, götür bunu Neriman’a cıtlat!

“Bak, benden duymuş olma!” de! “Osman,” de, “senin için tutuşmuş, yanmış.” de! “Tıpkı Kerem gibi” de!

Neriman küplere binmiş tabii.

Vay, sen misin Neriman’ı seven, yetmiyormuş gibi bir de Neriman’ı sevdiğini en yakın arkadaşı-na söyleyen?

Bir sonraki teneffüste at kaçıyor torba düşüyor.

Neriman, çatık kaşlarıyla karşıma dikiliyor. Öfke fışkırtan bir sesle haykırıyor:

“Edip’in dediği doğru mu?”

Edip mi, dediği mi? Edip kim? Dediği ne? Ey-vah ki ne eyvah! Yaktın beni Edip! Sana sırrını açanda kabahat... Arkadaşım değilmişsin, onu an-ladım.

Cevap veremiyorum.

Neriman’ın sesi yüksek perdelerde geziniyor:

“Sana sordum. Dilini mi yuttun? Söylesene, doğru mu?”

Alelacele üç kez yutkunuyor, titrek bir sesle zar zor bir soru da ben soruyorum:

“Ne dedi ki?”

Neriman’ın ağzından kelimeler ateş topu gibi yağıyor üstüme:

“Ne dediyse dedi. Doğru mu? Sen onu söyle!”

Cevap yok...

Eskiler “Sükût ikrardan gelir.” (Susmak kabul etmek demektir.) derler. Demek ki Neriman bu sözü de, sözün anlamını da biliyor.

Sustuğuma göre, doğru.

“Sen kim, beni sevmek kim, geri zekâlı!”

“Zekâ” kelimesini “beka” gibi telaffuz ediyor. Diksiyonu zayıf ama sözlüğü müthiş zengin.

Bir sürü sıfat sayıyor beni tanımlamak için:

“Hımbıl, sünepe, sümsük, mıymıntı, pısırık, salak...”

Kızdaki kelime hazinesine bak!

Ben sustukça o bağırıyor.

Hızını alamıyor, söylemden eyleme geçiyor.

Allah için, güçlü kuvvetli kız. Okul bahçesini çeviren ahşap çitlerden bir tahta koparmaya çalışıyor, koparamıyor. Bahçedeki dut ağacının dalına uzanıyor. Koca dal çaaat edip eline geliyor. İşte o an başıma neler gelebileceğini anlıyorum. Yara-dan’a sığınıp can havliyle kaçmaya başlıyorum.

Neriman peşimde.

“Gel buraya, kaçma, kafanı kıracağım senin!”
diye bağıyor arkamdan.

Durur muyum? Canımı sokakta mı buldum?

O sırada kulağıma kahkahalar geliyor. Bütün
okul bana gülüyor.

Kaç, birader, kaç! Kaçanın anası ağlamaz. Yi-
ğitliğin onda dokuzu, hayır, onda onu kaçmaktır
şimdi. Gülen gülsün, alay eden etsin. Kuzu can
derdinde şimdi.

Okulun etrafında üç tur attıktan sonra sınıfa
kaçmayı akıl ediyorum. Öyle ya, okul içinde kim-
se bana dokunamaz. Müdür var, öğretmenler var;
onlar beni korur. Öte yandan “Öğretmenim, bu
kız beni dövecek.” diye Neriman’ı şikâyet etmek de
delikanlılığa sığmaz.

O gün ben bittim. Beş kuruşluk itibarım var-
dı, o gün sıfırlandı. “Osman Abim Evde mi?” diye
bir Aksaray türküsü vardı ya hani. Onu arkadaşlar
bana uyarladılar.

Daldan dala atlan yâr Osman’a yandım
Kâkülleri sarkan yâr bir danem
Kâkülleri sarkan yâr bir danem
Tazı gibi koşuyor Osman’a yandım
Neriman’dan korkan yâr bir danem

Osman abim evde mi evde mi?
Üç odalı yerde mi yerde mi?
Ah gadifeli evde mi evde mi?
Sonra ne mi oldu?

İster korkudan ister utançtan deyin, o okula bir
daha gidemedim. Öğrenim hayatıma karizması çiz-
ilmiş bir çocuk olarak komşu köyün ilkokulunda
Macide halamın yanında devam ettim. Ortaokulu
ilçede, liseyi ilde okudum. Aşkımı kalbime göm-
düm ve Neriman’ın gözüne bir daha gözükmedim.
Rüyalarımdaya bile durmadan dinlenmeden kaçtım
ondan.

Sonradan Edip anlattı. Neriman beni dut da-
lıyla kovaladığı için pişman olmuş. Babam ve
Oğlum’dan ödünç aldığı replikle “Benim yüzüm-
deeen!” demiş ama “Açeydim gollarımı, getme de-
yeydim.” dememiş.

Aradan neredeyse bir asır geçti.

Gazetelere kayıp ilanları verdim.

Hâlâ üzerini Neriman’ın çizdiği karizmamı
arıyorum.

❖ Aslan Avşarbey (Mülkî)

Bildiğin Gibi Değil

Sorma niçin nasıl neden
Hâl bildiğin gibi değil
Ölümü gördük ölmeden
Zül bildiğin gibi değil

Giden ömrü götürüyor
Gelen dertler getiriyor
Batırdıkça batırıyor
Yıl bildiğin gibi değil

Sevilmek olsaydı derdi
Bülbül gibi yârı vardı
Kör baykuşa meyil verdi
Gül bildiğin gibi değil

El değmeden bükülüyor
İki yana dökülüyor
Bir parmağa yıkılıyor
Kol bildiğin gibi değil

Ayak uydurup zamana
O da katıldı kervana
Kim güçlüyse ondan yana
Kul bildiğin gibi değil

Her yalana döner oldu
Zor zamanda siner oldu
Hakkı demek hüner oldu
Dil bildiğin gibi değil

Dal olsa da köşe bucak
Kırıyorlar kucak kucak
Başka şey bul tutunacak
Dal bildiğin gibi değil

Umut beklerken rüzgârdan
Ayağın’ kesti seherden
Selam getirmiyor yârdan
Yel bildiğin gibi değil

Bedevinin şansı döndü
Kumları kıymete bindi
Mecnun’dan kira istendi
Çöl bildiğin gibi değil

En çok buna yanar *Mülkî*
Bozkurdu kandırdı tilki
Ayaklar altında ülkü
Yol bildiğin gibi değil

❖ Azade Turab

Satılık Broadway

Satıyorum Broadway'ı bilader
Altı ay kahrımı çekti aslanım
BMW kaderse broo da kader
İnişte ne jipler ekti aslanım

Şimdi şöyle anlatayım atımı
Övmeye gerek yok lüküs yatımı
Altından az halli kolay satımı
Peynir ekmek gibi kekti aslanım

Az biraz pas boya değişeni çok
Ciddi alıcısı görüşeni çok
Kaputu kapıyı bölüşeni çok
Boyalı pudralı fekti aslanım

Afilli dikiz, gaz, firen, şanzuman
Otoban faresi asfalt toz duman
Mini Coper alır Broadway uman
Mercedes hikâye yekti aslanım

Muayene yeni soran olursa
Kapora bırakıp yoran olursa
Memleket kar tipi boran olursa
Kanatlanıp uçtu sekti aslanım

Yaptırdım far girank debraj halatı
Ejderha egzozu kartal kanatı
Bir kamyon yük sırtlar seyret sanatı
Rampada kamburu pekti aslanım

Piyasada malum bulunmaz değer
Yakışır kır ata palansız eyer
Pazarlık payını düşersem eğer
Doların yüzlüğü tekti aslanım
Azade düz fiyat tekti aslanım

❖ Fikret Görgün

İnsanoğlu Çiğ Süt Emmiş

Ne eylese ne söylese şaşmaya
İnsanoğlu çiğ süt emmiş erenler.
Kiminde barınmaz âr, namus, hayâ;
Kimi olgun, kimi hammiş erenler.

Yaşlının öğüdü masalmış gence,
Altını bilmeyen değişmiş tunca.
Hakikat sırrına ermeden önce
Körpe kuzusunu gömmüş erenler.

Nefis karıştırır akla karayı,
Gafil görmez sînedeki yarayı.
Sevgiyle bezeli gönül sarayı
Bir nadide ince cammış erenler.

Sabreyleyen menziline erişmiş,
Atı çalan İblis ile yarışmış.
İyi, kötü birbirine karışmış,
Yaşanılan zorlu demmiş erenler.

Dünya malı uykuları kaçırın,
Boş hayaller yârdan, serden geçiren.
Deveyi apansız yârdan uçuran
Gördüğü bir parça yemmiş erenler.

Kimi sevgi ekip saygı görmemiş.
Kimi dikeninden gülü dermemiş.
Kimisine ölüm de ders vermemiş,
Gerçeğe gözünü yummuş erenler.

Fikret, ahkâm kesiyorsun ha bire!
Haddini bilmemek girermiş kibre.
Kendimize sormalıyız bir kere;
Hakiki Müslüman kimmiş, erenler?

Su Kabağı

61’de bir Almanya furyası başlamıştı memlekette. Radyodaki acanslarda söylediklerine göre 70’lere kadar giden işçilerin sayısı aileleriyle birlikte 900 bini bulmuş. Biz Alamanya’ya gitmeyenler ise köyümüzden ilk kafile ile gidenlerin akıbetini merak ediyorduk. Bir yıl sonra başlarında tüllü şapkalar, ayaklarında iskarpinler, sırtlarında büyük kareli kocaman yakalı Alaman ceketleri, altlarında Alaman pantolları, omuzlarında asılı teyipler ile ilk izne geldiklerinde bize sanki uzaydan gelmiş gibi görünmüşlerdi. Cepleri para doluydu. Bir anda direktör almışlar, tarlalarına tarla katmışlardı. Fiyakalı hallerini gördükçe ve oralar hakkında anlattıklarını dinledikçe biz de onlara özenmeye başlamıştık. Artık her gece rüyalarımızda Alamanya’da bir pavlikede çalışıyorduk.

Alamanya’da düzenini kuranlar kardeşlerini, enişterini, kayınlarını tek tek oraya aldırıldı. Sonra köyde bir kooperatif kuruldu ve Alamanya’ya gitmek isteyenler buraya yazılmaya başladı. Bu kooperatif sayesinde köyden epey bir adamın daha Alamanya rüyası gerçek oldu.

Aradan on yıl geçtikten sonra ancak anamızı babamızı ikna edip biz de müracaat ettik Alamanya’ya gitmek için ama maalesef kabul edilmemiştik. Sonunda Ankara’da yaşayan bizim köylü Celil’in Beko bir adamını bulmuş. Haberi alır almaz Cılbır’ın Kara Selahaddin, Abdi’nin Kız Mehmet ve ben, üç arkadaş Ankara’nın yolunu tuttuk.

Ankara’ya varınca Ulus’ta ucuz bir otele yerleştik. Akşam Celil’in Beko yanında bir adamla otele geldi. Hep beraber meydandaki bir lokantada karnımızı doyurduk. Beko’nun yanındaki adamın adı Ali Cengiz’di. Çok konuşuyor, kendisini övüyor, uçup kaçıyordu. Alamanya’da iki evi varmış. Biri Münih’te, birisi Hamburg’ta... İki karısı varmış, Türk karısı buradaymış, yakında onu da götürecekmış. Alaman karısının adı Helga’yımış. Helga’nın babası Göçmen Dairesinde müdürmüş. Onun sayesinde beş yüz kişiyi götürmüş Alamanya’ya. Lakin bu gâvur, adam başına üç bin mark almadan kalem oynatmıyormuş.

Adamı pek gözüm tutmamıştı. Gözleri fıldır fıldır dönüyordu. Yemeğini yedikten sonra üstüne bir de tatlı söyledi. Elinde bir kürdan, dişlerini kurdalarken bir yandan da bize laf yetiştiriyordu. Neyse son sözünü söyledi:

“Ağalar bu gece üçer bin mark verirsiniz sizi ilk gidecek kafileye yazdırırım. Zaten müracaatınız olduğu için başka bir evraka gerek yok. Beko size birer pasaport çıkaracak. Yarın bu işi halledin. Pasaportlar hazır olunca üç gün içinde Alaman konsoloslüğundan işçi vizesi alacağım. Sonra ben de sizinle birlikte trenle Münih’e gideceğiz.”

Köyden çıkmıştık bir kere yapacak bir şey yoktu. Kuzu kuzu paraları teslim ettik. Adam hesabı da bize yıkıp Beko ile beraber çıktı gitti. Biz de üç arkadaş otele döndük. Adamdan ne senet almıştık ne sepet. İçimden Allah vere de dolandırılmasak diye dualar ediyordum.

Otel dediysek öyle dört başı mamur bir yer değil. Eski handan bozma bir yer. O gece tahtakurusundan mı, yoksa benim evham ve hüsnükuruntumdan mıdır nedir sabaha kadar uyuyamadım. Ha bir de Cılbır’ın Kara Selahattin’in sabaha kadar kara tren gibi horlaması da cabası...

Kız Mehmet de uyuyamamış olacak ki daha sabah ezanı okunmadan bana:

“La İrfani ne dönüp duruyon suyu coşmuş değirmen taşı gibi. Uyumadığın belli, hiç olmazsa kalk da Hacı Bayram’a gidip namazı kılalım.” diye seslendi.

Ben daha ayağa kalkmadan akşamdan beri kara tren düdüğü gibi öten Kara Selahaddin yerinden fırlayıp:

“Şart olsun ben de uyuyamadım. Haydin kalkın namaza gidek.” demez mi?

Şeytan koltuğuma girdi. Gül Allah gül. Ben gülmekten konuşamıyorum emme bizim Kız Mehmet gayet ciddi bir şekilde:

“Aha yalanını şeytan yüklensin, lan akşamdan beri Keşgöz’ün eşşeği gibi anıran sen değil miydin?” diye lafı yapıştırdı.

Benim gülmeler daha da bir coştı. Neyse efendim uzun lafa gerek yok, bilirsiniz ben çok konuşmasını sevmem, namaza gittik. Namazdan çıkınca orada bir yerde çorbalarımızı içtik. Sonra yürüyerek Beko ile sözleştiğimiz yere gittik. Pasaport işlemlerimizi de hallettik.

Üç gün sonra Ali Cengiz yanımıza geldi, biletlerimizi ve vizelerimizi aldığını söyledi. Önce otobüsle İstanbul’a gittik. Sonra Sirkeci garında tren binip Alamanya’ya hareket ettik. Üç gün süren yolculuktan sonra Münih garında trenden indik.

Paşaport kontrolünden sonra Ali Cengiz bir taksi tuttu ve bizi adına pansiyon dedikleri otel gibi bir yere götürdü. Yemeklerimizi orada yedikten sonra:

“Şimdi siz bu gece burada kalın. Yarın sabah erkenden gelip sizi çalışacağınız yere götüreceğim. Haydi Allah rahatlık versin.” dedi çekti gitti.

O gece orada kaldık. Ben hâlâ bu adam bize bir dalavere çevirecek diye bekliyordum. Neyse gece yarısı kaldığımız odanın kapısı çaldı. Kapıyı açtım bir de baktım Ali Cengiz kapıda. İçimden bir “çok şükür” çektikten sonra onu içeri buyur ettim. Bana:

“Hemen aşağıya inin. Kahvaltı edip buradan ayrılacağız. Eşyalarınızı unutmayın.” dedi.

Daha sabah namazı vakti bile girmemişti. Tahta bavullarımızı kaptığımız gibi aşağıya indik ki oteldeki herkes ayakta. Meğer burada âdet böyleymiş. Günler kısa olduğundan gece yarısı iş başı yapılır, gün batınca paydos edilirmiş. Kahvaltımızı ettikten sonra dışarı çıktık. Ali Cengiz manda kasa bir Mercedes taksi ile gelmişti. Taksie bindik ve otelden ayrıldık. Ali Cengiz bize:

“Arkadaşlar, maalesef üçünüz aynı yerde değilsiniz. Mehmet arkadaşın yeri buraya 50 km uzakta bir kasabada. Önce onu bırakalım. Sonra sizi yerinize bırakacağım.” dedi.

Önce Kız Mehmet’i çalışacağı pavlikeye bıraktık. Allah’tan orada bizim köyden iki kişi daha varmış. Lakin ayrılırken birbirimize sarılıp ağladık. Ayrılmak çok zor oldu. Sonra Ali Cengiz bizi köy gibi yere getirdi.

“Ağalar maalesef sizin bonservisiniz olmadığı için burada çiftlikte çalışacaksınız. Selahattin şu domuz çiftliğinde İrfani de köyün çıkışındaki bir süthanede çalışacak. Bundan sonra çalıştığınız yerde yatıp kalkacaksınız. Merak etmeyin ikinizin patronu da aynı kişi. Size itimat ederse köydeki çiftlik evinde kalmanıza müsaade edecek. Ama şimdilik gözüne girene kadar ayrılacaksınız. Gerçi istediğiniz zaman birbiriniz görürsünüz.” demez mi?

İkimiz de sesimizi çıkaramadık. Önce Kara Selahattin’i domuz çiftliğine bıraktık. Burası leş gibi kokuyordu. Selahattin domuzları görünce yüksek sesle iyi bir küfür savurdu. Ali Cengiz hemen araya girdi.

“Bak Selahattin bu adamlar küfürlü sözleri bilirlir. Sizden önce buraya gelen Türk işçiler onlara bu sözleri öğretmiş. Başını belaya sokma. Önce polise şikâyet ederler. Alamanların hapishaneleri pistir. Altı aydan önce sizi kimse çıkaramaz. Sonra

da sizi geri postalarlar. Dilinize sahip olacaksınız.” diye uyardı.

Bu sırada sarı kafalı bir adam çıktı içerden. Ali Cengiz ona “Hans mans” diye gâvurca bir şeyler söyledi. Adam iki de bir “ya, ya” deyip durdu.

Sonra bize döndü:

“Paşaportlarınızı verin.” dedi. Çıkarıp verdik.

Bu arada Kara Selahattin:

“Ali ağa bonservis de nedir? Deminden dedin ama ben anlamadım. Bizim Kız Mehmet’in bonservisi varmış da bizim niye yokmuş? O da para verdi biz de. Biz niye pavlikede çalışmıyoruz da domuz çiftliğinde çalışıyoruz?” diye sordu.

Ali Cengiz, bir ona baktı bir de bana. Sonra alaycı bir yüz ifadesiyle cevap verdi.

“Selahattin kardeş senin jeton eğer hep böyle geç düşecekse işimiz var demektir. Madem kafan karıştı, deminden niye sormadın? Bonservis sizin daha önceden bir işte ustalığınız varsa, bir meslek erbabı iseniz oradan verilen belgedir. Senin beğenmediğin ve “Kız” diye dalga geçtiğin Mehmet’in aşçılık belgesi varmış. Adam pavlikeye aşçı olarak girdi. Sizin alacağınız paranın en az üç misli maaş alacak. Hem de sizden daha az çalışacak. Alamanya’ya gitmek için kayıt olduğunuzda sizden istemişler bu belgeleri. Siz de böyle bir şey ibraz etmediğiniz için evraklarınızda isimlerinizin karşınızda “vasıfsız eleman, hayvan bakıcısı” yani “çoban” yazıyordu. O yüzden Alaman devleti sizi çiftliğe verdi. hatta müracaatınızın kabul edilmemesi de bu yüzdendi.”

İkimizin de ağzı açık kalmıştı.

“Tevekkeli adama Kız Mehmet diye isim takmıştık aşçılık ediyor diye. Görüyon mu bak şimdi onun işine yaradı. Biz kaldık sap gibi.” dedim.

Selahattin durur mu, önündeki bir su bidonuna tekme patlatıp hemen bir küfür daha yapıtırdıktan sonra:

“Çoban olduysak domuz çobanı değildik ya!” diye diklendi.

Bana geldi yine bir gülme. Ban gülüyorum diye Alaman huylanmasın mı? Hemen bizim Ali Cengiz’e bir şeyler söyledi. Ali Cengiz de ona cevap verdi. Ama adam küplere binmişti bir kere. Bağırıyor, çağırıyor, o da sağı solu yumrukluyordu.

Ali Cengiz bize döndü:

“Her Hans, Selahattin’i burada istemiyor.” dedi.

İkimiz de şaşırmıştık.

“Niye?” diye sorduk.

Ali Cengiz sinirli bir şekilde:

“Adam bana Selahattin’in neden bağırıldığını

senin neden güldüğünü sordu. Ben de durumu anlattım. Biz Müslümanlar domuzu sevmeyiz, o yüzden bu arkadaş tepki gösterdi. Diğer de onun durumuna güldü dedim. O da 'Bu adama domuzlarımı emanet edemem. Bu onları öldürür. Onu geri gönder. Gerekirse diğerini de gönder.' diyor. Ne yapacağız şimdi?" diye sordu.

O sırada Hans denen sarı kafa hışım la direktörüne bindi ama bir türlü çalıştıramadı. Selahaddin de ona doğru yürüdü. Biz de sandık ki adama saldıracak. Ali Cengiz peşinden bağırdı.

"Lan nereye gidiyorsun delibozuk, başımızı be-
laya mı sokacaksın?"

Selahattin geri döndü güler ek:

"Yav şunun direktörüne bir bakayım dedim, ya-
zıktır uğraşıp duruyor. Niye çalışmadı acep?" de-
mez mi? İkimiz de şaşır mış tık.

Ali Cengiz:

"Ulan adam 'Bana saldırdı.' diyecek şimdi,
manyak herif sen direktörden ne anlarsın?" diye
bağırdı.

Bu sırada Alaman hâlâ direktör ile uğraşıyordu.

Selahattin yine sırtarak:

"Ben asker de kademe de çalış tım. Motordan an-
larım." demez mi?

Ali Cengiz de ben de şok tayıdık. Ali Cengiz bu
defa:

"Lan motordan anlıyordun da neden bir bon-
servis almadın geri zekâ lı. Seni daha iyi bir iş e ve-
rirlerdi." dedi.

Selahattin, elini boş ver dercesine sallayıp di-
rektörün sağını solunu incelemeye başladı. Hans
da onu izliyordu. Sonra bizim Ali Cengiz'e bir şey
sordu. O da ona bir şeyler dedi. Nihayet bizim Se-
lahattin direktörü çalış tırdı.

Deminden beri suratı düş en Hans'ın yüzü gül-
meye başladı. Yine Ali Cengiz'e gavurca bir şeyler
söyledi. Ali Cengiz'in de yüzü güldü. Bize dönerek:

"Haydi yırt tınız. Adam Selahattin'i direktör
ş oförü olarak iş e alıyor. Domuzlara başkası baka-
cak mış. Şimdi diğer çiftliğ e gideceğiz. İkiniz aynı
yerde kalacaksınız." demez mi? Sevinç ten göbek
atacak durumdaydık.

Sonra bana döndü:

"Sen yine ineklere bakacaksın. Boşuna sevin-
me!" dedi.

Aklım başı ma gelmişti. Öyle ya ben niye sevin-
yordum ki, çobanlık bana kalmış tı. Neyse en azın-
dan deli-meli, yanımda bir köylüm vardı.

Hep beraber köy gibi bir yere gittik. Adamın iki
ahır ı vardı. Birisinde sağılan inekler duruyormuş.

Burası bizim ahırlara hiç benzemiyordu. Hayvan-
lar da iri yarıydı. Bu ahırda yüz kadar inek vardı.
On ineğin aynı anda makine ile sağıldığı ayrı bir
sağımhanesi vardı. Diğer ahırda birbirinden ayrılmış
bölmelerde dana ve düveler duruyordu. Buza-
ğılar için de kulübeler yapılmış tı. Ahırların yanın-
da bir bakıcı evi vardı. İki oda bir mutfak, bir de
salon. Tuvaleti, banyosu da ayrı ayrı yapılmış tı. Biz
burada kalacaktık.

Ali Cengiz paşaportlarımızı Hans'a verdi. Hans
birkaç evrak imzaladı. Sonra Ali Cengiz'e bir zarf
verdi. Zarfı alan Ali Cengiz bize döndü:

"Bakın ağalar, kimsenin iş ine karışmadan size
ne gösterildiyse, ne vazife verildiyse onu yapacak-
sınız. Sakın kimse ile kavga etmeyin. Hans'ın ha-
beri olmadan çiftlikten ayrılmak, köyde gezmek
yasak. Kardeş kardeş geçinin. Her ay Hans hesabı-
nıza aylığınızı yatıracak. Bu parayı siz memlekete
izne giderken elinize toplu verecek. Bu arada tüm
masraflarınızı o karşılayacak. Yani yemeniz, içme-
niz, üstünüz, başınız ona ait. Ben iki ayda bir geldi-
ğimde bir miktar para çekip sizin adınıza memle-
ketinize göndereceğim. Şu anda geçici vizeniz var.
Yani altı ay sonra vizeniz bitiyor. Bunu daimiye
çevirmek sizin elinizde. Hans sizden memnun ka-
lırsa vizenizi daimiye çevirtecek. Memnun olmaz-
sa sizi memlekete geri postalar bilmiş olun. Şimdi
bana müsaade."

Ali Cengiz bizi orada bırakıp gitmişti. Şimdiye
kadar da bir sorun çıkmamış tı. Ama hâlâ ona gü-
venmiyordum.

Birkaç gün zorlansak da sonunda buraya alış-
mış tık. Hans'ın yanına gelenlerle de ahbap olmuş-
tuk. El kol işaretleri ile onlarla anlaşmaya çalışıyo-
ruk. Gerçekten de Hans bizim tüm ihtiyaçlarımızı
görüyordu. Biz de sürekli çalışıyorduk. İnekleri
makine ile sağmayı öğrenmiş tık. Selahattin bana
direktör sürmeyi de öğretmişti. Memlekete ayda
bir mektup yazıyorduk. Hans mektuplarımızı pos-
talıyor, mektup gelince de bize hemen getiriyordu.
İki ay sonra Ali Cengiz bizi ziyarete geldi. O ge-
lince gariplendik sanki memlekette gelmiş gibi
sevindik. Hiç gözümüz tutmadığı halde ona sarı-
lıp ikimiz de ağladık. O da gözü sulunun tekiymiş.
Bizim bu hâlimize Hans da şaşır mış tı. Neyse o gün
bizim için çok farklı bir gün olmuştu. Onun saye-
sinde memlekete biraz para gönderdik.

Günler günleri kovaladı. Kış geçti, bahar geldi.
Selahattin Hans'ın tarlalarını sürüyor, Hans'ın ak-
rabalarının da direktörlerin ufak tefek tamir ve ba-
kım larını yapıyordu. Hans bizim gibi arpa buğday

ekmiyordu ama inekleri için ot ve kırmızı pancar ekiyordu. Ben de arada onunla gidiyor, direktör sü-rüyordum.

Hans, artık köy içinde gezmemize de bir şey demiyordu. Köydeki herkes bizi tanıyordu. Altı ay dolmak üzereydi. Hans da bizi sevdiğine göre dai-mi işçi olabilecektik ve bu sayede memlekete izinli olarak gidebilecektik. Ancak ta ki o gün beklen-me-dik bir şey olana kadar. O gün Hans yanımıza bir hışımla gelip bağıra çağıra bize bir şeyler söyledi. Lakin ne dediğini anlamıyorduk. Kızdığı belliydi ama neye kızdığını bilmiyorduk.

Ertesi günü sabah bir de baktık Ali Cengiz ka-pıda. Yüzünden düşen bin parça. O gelince Hans da geldi ve dün akşamki gibi gâvurca bağırmaya başladı. O susunca Ali Cengiz bize:

“Beyler maalesef Alamanya maceranız buraya kadarmış. Hans bu gün buradan gitmezseniz sizi polise şikâyet edecekmış. Çok büyük bir kabahat işlemişsiniz. O yüzden sizi burada istemiyor.” dedi.

Biz şaşırmıştık.

“Ne suçu, ne yapmışız?” diye sordum.

Ali Cengiz de Hans’a bir şeyler sordu. O da ona yine bağıra çağıra bir şeyler söyledi. Ali Cengiz bize tercüme etti.

“Siz Hans’ın kız kardeşine ait kabakların kök-lerini kesmişsiniz ve bu yüzden kabakları kurut-muşsunuz. O kabaklar süs kabaklarıymış. Kadın o kabaklardan hediyelik eşya yapıp satıyormuş. Zararını maaşınızdan kesecekmiş.”

Ben bir şey anlamamıştım.

“Ne kabağı? Benim bir şeyden haberim yok.” dedim.

Benim bu sözüm üzerine Ali Cengiz şaşırmıştı. Kara Selahattin’e baktım süt dökmüş kedi gibi yere bakıyordu. Ben ağzımı açmadan Ali Cengiz bağır-dı:

“Hayırdır Selahattin, senin sesin çıkmadığına göre bu iş senin başının altından çıktı demek ki. Söyle bakalım ne oldu.”

Selahattin homurtulu bir ses ile:

“Benim bu su kabağına karşı gıcıklığım var. Bir baktım bizim ahırın dış duvarlarına kabak sarmış. Ben de her gün bir kökü kestim. Şimdiye kadar kimse farkına varmamıştı. Demek ki birisi beni gördü.”

Ali Cengiz neredeyse cinnet geçirecekti. Bağırarak:

“Sen deli misin be adam, sana ne elin kabağın-dan! Şimdi iyi mi oldu?”

Kara Selahattin yine bir küfür savurdu ve biraz

da sesini yükselterek:

“Yahu siz de beni anlayın. Su kabağı görünce dayanamıyorum. Bizim orada bu meretin içini çı-karıp kuruturlar ve kevgir yaparlar. Onunla da ölü yıkarlar. Ben de, hem dışıyla ölü yıkıyorlar hem de içini yemek yapıp yiyorlar diye nefret ettim su ka-bağından. Gördüğüm zaman kendimi tutamıyo-rum, kökenini kesiyorum.”

Bu söz üzerine Selahattin’e olan öfken bir anda sönmüştü. Zira ben de su kabağından nefret eder-dim. Ulan bir de bu mereti kurutup kışın bile yemek yapmaları aklıma geldi. Midem yerinden kalktı. Ama benim şeytanımın aklına gelmezdi kabak köklerini kesmek.

“Ulan ben de nefret ederim bu soykadan. Eline sağlık iyi yapmışsın. Bu düzü kesin bu kabakların içini de bize yedirirdi. Ulan bu kadar emeğimize karşılık bir kabak için bizi işten çıkarıyorsa çıkar-sın.” dedim.

Benim bu çıkışıma Selahattin de Ali Cengiz de şaşırmıştı. Ama Ali Cengiz’in şaşkınlığı çabuk geçti. Gülerek:

“Ben de nefret ederim bu meretten. Lakin kökü-nü kesmeseymişsiniz.” dedi

Bu arada yuvasında fıldır fıldır dönen gözleriyle Hans da bize bakıyor, söylediklerimizi anlamaya çalışıyordu.

Ali Cengiz Hans’a gâvurca bir şeyler söyledi ama Hans’ın el kol hareketlerinden onun dedikle-rini kabul etmediği anlaşıyordu. Ali Cengiz sonra bana bakarak Hans’a bir şeyler daha söyledi. Hans da yine ellerini havaya kaldırarak ona bir şeyler söyledi. Ali Cengiz bize döndü:

“Önce bu adamlar kaç aydır burada dürüstçe çalıştılar. Ter akıttılar. Bu kadar basit mi, kabak-ları kesti diye işlerini son veriyorsun dedim. Bana “çalıştılsa maaşlarını aldılar, kesinlikle onlar buradan gidecek.” dedi. Ben de “kabakları kesen Selahattin’miş, İrfani’nin suçu ne? Hiç olmazsa o kalsın” dedim. Valla İrfani kardeş onu da kabul etmedi. Hans’ın bacısı Türkler gidecek diyormuş başka bir şey demiyormuş. Yapacak bir şey yok. Hemen valizlerinizi toplayın.” dedi.

Ben arkadaşım olmadan zaten burada kalmaz-dım. Anca beraber kanca beraber.

“Bir Alaman için din kardaşımı, akrabamı sa-tacak değilim. Bu Alamanya artık bana kabak tadı vermişti. Yurdumu yuvamı çok özledim. Ben memleketime seve seve dönerim.” diye cevap ver-dim.

Bu şekilde Alamanya maceramız sona ermiş

oldu. Münih'ten tirene binip İstanbul'a döndük. Sirkeci garında trenden indik. Allah'tan Hans kabaklar için kesinti yapmamış, tüm paramızı vermişti. Ali Cengiz de bize Türkiye'de iken aldığı paranın beş yüzer markını iade etti. Adamın boşuna günahını almışım. Meğer asıl üçkâğıtçı bizim Beko'ymuş. Asıl avantajları o alıyormuş. Adama bin mark verip gerisini kendisi almış. Ali Cengiz, bizim için beşer yüz Mark para harcamış zaten. Bu parayı da özellikle kendisi de kabaktan nefret ettiği için geri verdiğini söyledi.

Alamanya'dan ayrıldıktan üç gün sonra yine Sirkeci garındaydık. Selahattin bana:

“Kardeş burada iş bulup çalışalım. Köyün diline düşmeyelim. Güz gelene kadar burada kalalım.” dedi.

Bu teklif benim de aklıma yatmıştı. Eminönü'nde bir arkadaşım vardı. Onu bulduk. Durumu anlattık. O da bize bir inşaatta iş buldu. Ben zaten duvar ustasıydım, Selahattin de kalıpcıydı. Bir ay kadar çalıştık. Bir gün malzeme bittiği için işten erken çıkmıştık. Eminönü'ne gidip balık ekmek yiyelim dedik. Eminönü'nde balık ekmeklerimizi yedikten sonra Beyazıt'a doğru yürümeye başladık. Tam üç katlı bir apartmanın önünden geçiyorduk ki Selahattin:

“Hay kökü kuruyasica beni burada da mı buldun?” dedi ve apartmana doğru hızla yürümeye başladı. Ben ne oluyor diye anlamaya çalışırken bir de ne göreyim? Kaldırımdaki ağacın dibine su kabağı dikilmiş, o da üç katlı apartmanın çatısına kadar sarmıştı.

Ben olanları anlamaya çalışırken bizim Kara Selahattin belinden çakısını çıkarıp kabak köklerini kesmeye başladı. Selahattin yine yapacağını yapmıştı. Her ne kadar ona kızsam da ağzımı açmadım ama oradan hemen uzaklaştık. Bir hafta sonra yine o sokaktan geçtiğimizde bir de baktık ki kadınlar toplanmış kuruyan kabak köklerini temizliyorlardı. İkimiz de bıyık altından gülüyorduk ki kadınların arasından altı yedi yaşlarında bir velet bizi göstererek:

“Mualla teyze senin kabakları kesenler bu adamlardı.” demez mi?

Kadın bir çığlık attı arkasından ağzımıza yüzümüze ettiği küfürler peş peşe geldi. O sırada diğer kadınlar da ellerine ne geçtiyse bize atmaya başladılar. Biz de koşmaya başladık ama kadınlar attıkları taşlarla kafamızı, gözümü yarmıştı. Can havliyle nasıl koştuysak neredeyse çatlayacakmışım. Kendime geldiğimde baktım ki Beyazıt Camiinin avlusundaydık. Eminönü'nden ne ara buraya gelmiştik, o yokuşu ne zaman çıkmıştık ben bile anlayamadım. Su kabağı bizi Alamanya'dan kovdurmuştu şimdi de neredeyse İstanbul'dan da kovduracaktı.

❖ M. Nihat Malkoç

Hayat Buysa Üstü Kalsın

Kimisi yer, kimi bakar
Hayat buysa üstü kalsın
Bu gidişle tuz da kokar
Hayat buysa üstü kalsın

Parayı din edenler var
Baykuş gibi ötenler var
Yanıp yanıp tütenler var
Hayat buysa üstü kalsın

Dürüstlük Kaf Dağı'ndadır
Kim demiş dost bağındadır
Zulüm altın çağındadır
Hayat buysa üstü kalsın

Köşe dönmek gaye olmuş
Ölçü; makam, paye olmuş
Kul, şeytana üye olmuş
Hayat buysa üstü kalsın

Akıl topal, kördür vicdan
Haramlarla şişkin cüzdan
İdrâk fesat olmuş hazdan
Hayat buysa üstü kalsın

Kula kulluk olmuş moda
Zengine köşk, bize oda
Garibanı kimler tuta?
Hayat buysa üstü kalsın

Güven vermez, yalan sözler
Yokuşlar dik, uzak düzler
Köseleye dönmüş yüzler
Hayat buysa üstü kalsın

Bir tarafta düzenbazlar
Öbür yanda kumarbazlar
Zemheriye döndü yazlar
Hayat buysa üstü kalsın

Dost bildiğim yılan olmuş
Hakikatler yalan olmuş
Yetim malı talan olmuş
Hayat buysa üstü kalsın

❖ Zeynel Abidin Payas

Çebiş Meselesi

Ben keserim diyen yok mu?
Kim kesecek bu çebişi
Bir çebiştir yahu çok mu?
Kim kesecek bu çebişi?

Cebinizde akrep mi var
Yoksa yerleriniz mi dar
Verilsin artık bir karar
Kim kesecek bu çebişi?

Doktor Ömer Akın nerede
Başkan Mehmet Kalkan bir de
Yem etmeyin beni kurda
Kim kesecek bu çebişi?

Yaşı olmuş zaten altmış
Ali Parlak ölmüş bitmiş
Toktaş mezarına gitmiş
Kim kesecek bu çebişi?

Neredesin Durmuş Muhtar
Yakup saçlarını tarar
Erdal ancak oyun kurar
Kim kesecek bu çebişi?

Mahalle muhtarı Tuncay
Hele biraz öteye kay
Gökyüzünde batmadan ay
Kim kesecek bu çebişi?

Biriniz gösterin rıza
Yeter çektiğiniz naza
Bizim müdür Ali Rıza
Kim kesecek bu çebişi?

Haydi gözleriniz aydın
Gürlüyor bak Mevlüt Aydın
Deli Cengiz niye caydın
Kim kesecek bu çebişi?

❖ Mustafa İmir

Aramız Berbat

‘Devlet malı deniz yemeyen keriz’,
‘Parmağını yalar bal tutan’ deriz.
Hem dilde din, iman; hem haram yeriz
Sohbetimiz berbat soframız berbat

Siyaseten parça parça ayrıldık
İtilip kakıldık ya da kayrıldık
Karşını suçlayıp güya sıyrıldık
İlla taraf olduk, aramız berbat

Sanal ortamlarda çatan çatana
Delilsiz desteksiz atan atana
Bire bin yalanı katan katana
Basınımız berbat mecramız berbat

Açgözlü muhalif sırada bekler
Yangını körükler kuru dal ekler
Doğru işe bile bir ima yükler
İşimiz şüpheli, icramız berbat

Yeteneksiz yandaş dolmuş kurumlar
Eskisinden beter olmuş durumlar
Hele ipe sapa gelmez yorumlar
Önümüz karanlık çıramız berbat

Siyaset ahlâkı rüşvete uygun
Subaşında meşru görülür soygun
Öteki tarafa öfkemiz koygun
Kendi açtığımız yaramız berbat

Yoktur iktidarla muhalif farkı
Muktedir akar avanta arkı
Böyle döner bizde siyaset çarkı
Karıştı akımız karamız berbat

Yolsuzluk, yoksulluk, yasak buralı
Gıdadan yakıta zamlar sıralı
Piyasanın alt üst oldu kuralı
Altı sıfır attık paramız berbat

Deneye yanıla ömür tükettik
Evlattan toruna umut ilettik
İlk onda olmayı hep umut ettik
Ülkeler içinde sıramız berbat

Adını Vermek İstemediğim Şiirci İrfan

Şimdi burada ismini verip rencide etmek istemediğim İrfan adında bir arkadaşım vardı.

Gerçi çok optimist bir cümle kurdum; çünkü dil bilgisine vâkıf olanlar yüklemi “vardı” ile bitirince olayın görülen geçmiş zamanda vuk’u bulduğuna vehmedebilir. Bu ismi ile müsemma olmayan adını vermek istemediğim arkadaşım İrfan, -anladınız siz onu- /Anlamayanlar için: Yani İrfan’ın kendi adının anlamı ile herhangi bir yakınlığı yok. Hatta İrfan’ın, irfan kelimesi ile neyin kast edildiğini hiç merak etmişliği dahi yoktur. Muhtemelen bir aile büyüğünün, “Çocuğa İrfan adını verelim de belki irfanlı biri olur.” umuduyla kulağına ezanla üç kere İrfan demişliği olmuş. Fakat bu adını vermek istemediğim İrfan, irfandan zerre-i miskâl feyz almamış. Hasbelkâder hatta lalettayin İrfan olmuş yani.) bir ara gaflet anıma denk getirip Facebook’tan arkadaşlık isteği yollamış ve ben de her nasıl olmuşsa kabul etmişim. Uzun lafın hülasası bu ismini vermek istemediğim İrfan, hangi paylaşımı, postu, görse ilgili ilgisiz altına şerh düşerek:

“Abi ben de bu konuyla ilgili kendi yazdığım bir şiiri paylaşmak istiyorum.” deyip uzun ve manasız cümlelerden müteşekkil bir kamyon herzeyi postun altına boca ederdi! Zamanla anladım ki bu lalettayin İrfan’ın her konuda yazdığı bir şiiri var!

Bir ara İrfan’ın sazanlık oranını ele verecek bir konu seçtim ve uzun uzadıya “Arjantin arıcılığı-nın sorunları” üzerine yazdığım bilimsel (!) bir paylaşım yaptım. Kader ağlarını örmüş ve İrfan’ın halis muhlis öz hakiki, organik sazan olduğu ortaya çıkmıştı. Zirâ ismini hiç vermek istemediğim bu İrfan o yazının altına da:

“Abi benim bu konuyla ilgili bir şiirim vardı.” deyip Arjantin arıcılığının sorunlarına şiir yazar ilk ve son yerli ve milli sazan bir İrfan olduğunu ispat etmişti.

“İrfancığım, Arjantin arıcılığı ile ilgili ne biliyorsun?” diye sorduğumda ise bu yerli ve milli sazan İrfan:

“Abi pek bir şey bilmiyorum ama yazıdan çok etkilendim, duygulandım, yazdım.” demişti.

Yazdıklarına şiir diyorsak, hasbelkader adını verip rencide etmek istemediğim İrfan yazdığı herzeleri şiir sanıyor diye diyoruz yani. Bize kal-sa İrfan bir manav ve ortaya saçtıkları ise şekilsiz üzüm taneleri. Ama GDO’lu üzüm. Mısır şurubundan üzüm, mercimek çorbasından üzüm. Asla

orijinal üzüm değil.

En son benim tahammül mülküm yıkıldı. Çünkü bu adını vermek istemediğim Hülagu Han, İrfan’ın şiirleri benim sayfamda benim paylaştıklarımından daha çoktu. Ben herhangi bir paylaşım yaptığımda bu adını vermek istemediğim İrfan, Türk edebiyatı için büyük ıstırap olacak yeni şiirler ile fecaat üstüne fecaat işliyordu. Bunu tâlâk-ı selâse ile sayfamdan çıkarıp çaktırmadan engelledim.

Bir yıl sonra, numaramı nereden bulmuşsa bu şiir kasabı, bu edebiyat vandalı, bu ipini koparmış ismi ile müsemma olmayan hasbelkader İrfan, beni aradı ve kara haberi verdi:

“Abi şiir kitabım çıktı, adres verirsen sana da yollayayım çünkü bu şiir kitabını senin paylaşımlarının altına yazdığım şiirler sayesinde çıkardım.”

Kendisine yurt dışına taşındığımı yurda dönersem kendisinden mutlaka o şiir kitabını alacağımı ifade ettiysem de ısrarla yurt dışına da gönderebileceğini söyledi. Mecburen kendisine Orta Arjantin’deki adresimi verdim. Artık Arjantin düşünsün ben yırttım şimdilik!

Şu kapısında: “Yazar mı olmak istiyorsunuz, şair mi olacaksınız, bir kitap dosyanız mı var, hatta dosyanız yoksa dert etmeyin biz sizin adınıza hazırlarız, içeri buyurun.” yazan yayınevlerinden biri ismi ile tezat ismini vermek istemediğim İrfan’ın şiir kitabını basmış Türk edebiyatına büyük bir ıstırap daha eklemişti. Fakat ben o şiir kitabını Arjantin’e postalatarak hem Arjantin arıcılığına mütevazı bir katkı sunmuş hem de Türk edebiyatını bu kamburdan bir süre daha kurtarmıştım.

Şimdi bu ismini vermek istemediğim İrfan maa-lesef yeni bir şiir kitabı daha bastırıyormuş. Bana da diyor ki: “Abi sayfanı kapatmasaydın ben daha erken çıkarırdım ikinci kitabı.” Sayfamı kapattığımı sanıyor bu İrfan denilen İrfan... Yani neler çektiğimi özetle anlattım. Bu garibe bu mübarek günde bir dua edin bari.

Sizi ismini vermek istemediğim bir İrfan’dan kurtarmışım. Az şey mi canım!

❖ M. Hanifi Yılmaz

Bir Cacık Olmaz

-Siyaset yaklaşıyor-

Erken gittin ama tekrar edeyim
Demiştin boş lafla bir katık olmaz
Şimdi ordan söyle ben de dinleyim
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Nasihat etmiştim yapma siyaset
Malı mülkü yedin bitti kifayet
Aklına beynine eder sirayet
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

İnsan doymak bilmez arar sürekli
Meme kör dil sulu cimri yürekli
Siyasette sanır benim gerekli
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Sahte gülüşlere kimse inanmaz
Yalaka sözlere bu nesil kanmaz
Fakirin ocağı boş lafla yanmaz
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Köşe bucak dolmuş gayri hiç yer yok
Katmerli sözlerden hiçbir eser yok
Herkes koltuğunda sana minder yok
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Gel bu yaştan sonra sözümü dinle
Siyaset dost olmuş şeytanla cinle
Ben yaparım dersin imanla din'le
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Siyasete ömrün çok çabuk dalmış
Vaatler fos çıkmış ruhun daralmış
Fırsat kaçıp gitmiş kuru laf kalmış
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Sense doymamışsın bildiğin halde
Hiçbir makam vermez sana bu belde
Kazanma şansın yok hem de bu ilde
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

İltifatlar cıvık hiç yakışmıyor
Sözlerle amelin çok akışmıyor
Gözlerin merdane hiç bakışmıyor
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Bir ihtiyaç var mı gittin sormadan
Çekildin sessizce kendin yormadan
Vazgeçmedin burda hayal kurmadan
Bu kafayla senden bir cacık olmaz

Maksat menfaatti anladım seni
Ne olur kandırma bu yolda beni
Daha yeni yırttım beyaz kefeni
Benden sana dostum bir cacık olmaz

Siyaseti senden önce bıraktım
Nerde sahtekâr var ondan ıraktım
Makamda mevkide senden kıyıktım
Benden sana dostum bir cacık olmaz

Hep doğru söylerim sakın darılma
Her yüze gülene varıp sarılma
Kirli siyasette hiç de yorulma
Benden sana dostum bir cacık olmaz

Ben sende bir ufuk göremiyorum
Namert meydanına giremiyorum
Sana bir tek umut veremiyorum
Benden sana dostum bir cacık olmaz

Bu yolda çok hatır çok para lazım
Kimseler doymuyor çalışıyor sazım
Gel vazgeç bu işten unutma yazım
Benden sana dostum bir cacık olmaz

Ya herkese uyma ya toptan değiş
Yakışmaz bunlara başını eğiş
Bugünkü siyaset çok berbat bir iş
Benden sana dostum bir cacık olmaz

Dinlersen sözlerim sana bal petek
Yetmişinden sonra öpme el etek
Şu sinsi siyaset en büyük kötek
Böyle bir sistemden bir cacık olmaz

Ahret kapısına çabuk yürüdün
Kefenle toğrağa kabre büründün
Kimse bilmez orda nasıl göründün
Ruhlar derse bundan bir cacık olmaz

Dilerim Mevlâ'dan affetsin seni
Ötede görürsen tanıma beni
Makam şöhret para burda kuş yemi
Benden şüphe etme bir cacık olmaz

Âh be Yılmaz! Sakın kalemi kırma
Yüz bin defa düşün yanlışta durma
Siyasetten sakın hayaller kurma
Herşeyin toptasam bir cacık olmaz
Deniz derya olsan bir cacık olmaz

Alavere Dalavere

Kopuk Hüseyin ile Kopuk Mehmet isimli iki kardeş kendi memleketlerinde tutunamayınca yeni yerler görmek ve yeni bir yurt edinmek amacıyla yollara düştüler. Her nereye gittilerse hüsnü-kabul göremediklerinden epeyce bir vilayet, kaza ve köy gezdiler. Sonunda iki kardeşin yolu Üzümlü köyüne düştü. Bu köy bağlık, bahçelik bir köydü. Köyün insanları da misafirperver ve cana yakın insanlardı. Bu iki kardeş ilk gece köy odasında misafir edildiler.

Akşam yemekten sonra çaylar içilirken köyün muhtarı onlara merakla sordu.

“Ağalar nerden gelir nereye gidersiniz? Kimsiniz, necisiniz, ne iş yaparsınız?”

İki kardeş birbirlerine baktılar. Zira verecekleri doğru dürüst bir cevapları da yoktu. İki kardeşin niyeti bu köyde üç beş gün eğleşip yola devam etmektir. Nereden geldikleri belli olmadığı gibi nereye gideceklerini de bilmiyorlardı. İkisinin de namı adı üstünde Kopuk Hüseyin ile Kopuk Mehmet’ti.

Sonunda büyük kardeş Kopuk Hüseyin cevap verdi:

“Ağalar biz gariban iki kardeşiz. Kayseri taraflarındanız. Anamız bizi doğururken ölmüş. Babamız Ahmet Efendi de bir depremde ölünce bizi amcamız büyüttü. Lakin yaşımız ilerleyip kendimize ev bark kurmamız gerektiğinde babamızın malına çöken amcamız bizi köyden kovdu. Amcamız zengin olduğu için köylü de ondan yana tavır aldılar. Biz de iki kardeş düştük yollara. O köy senin bu köy benim gezer dururuz. Aslına bakılırsa nerden geliriz, nereye gideriz biz de bilmeyiz. Kader rüzgârı bizi bu köye getirdiği için buradayız. Yarın nerede oluruz Allah bilir.”

Köyün muhtarı merhametli bir adamdı. Onların haline acıdı. Kafasında bir plan yaptı ama bunu kendi adamlarıyla konuşmadan onlara açmadı.

“Sabah ola hayrola, şimdilik dinlenin sabah bir hal çaresi buluruz.” dedi ve oradaki köylülere işaret ederek iki kardeşi dinlenmeleri için yalnız bıraktı.

Odadan çıkan köylüler muhtara sordular:

“Hayırdır muhtar adamlar için bir şeyler düşünür gibisin. Kafandan neler geçiyor?”

Muhtar:

“Ben derim ki bu insanlar zararsız, gariban insanlara benziyor. Madem amcaları mallarına el koyup bunları köyden kovmuş biz de onlara kucak açalım. Biliyorsunuz geçen gün vefat eden Hacı İsmail’in çoluğu, çocuğu, kimsesi olmadığı için evi ocağı kapandı. Bu iki kardeşi onun evine yerleştirelim. Hacı İsmail’in emendeki iki dönüm bağını da bunlar işlesin. Böylece bu garipler de yurt yuva kursunlar.”

Köylülerden birisi itiraz etti.

“Ne idüğü belirsiz adamları köye sokmak münasip değildir. Asker kaçağı mı hapis kaçağı mı yoksa başka bir şey mi bilen de yok. Bence yarın gönderelim gitsinler, nereye giderlerse.”

Ancak diğer köylüler muhtarın teklifine sıcak bakıyorlardı.

“İki kuş bir çalıya sinmiş. Bırakın muhtarın dediği gibi yurt yuva kursunlar. Zaten bir yaramazlıkları varsa muhtar sorar soruşturur. Candarma da gelir alır gider.”

Sonunda herkes ikna oldu ve sabah muhtar bu kararı iki kardeşe açıkladı. Üzümlü’nün havası, suyu ama en çok da üzümleri iki kardeşi cezbetmişti. Bu teklifi seve seve kabul ettiler. Hacı İsmail’in evini iyi kötü tamir edip buraya yerleştirdi. Muhtarın gösterdiği bağda köylüler gibi çalışmaya başladılar.

Bağ bozumu zamanı gelmişti. Bu köyün sakinleri ürettikleri üzümlerden pekmez, şıra, sirke, pestil yaptıkları gibi bir kısmını da kuruturlardı. Ancak köylüler bu ürünleri pazarda satmayı bilmezler ne üretirlerse kendileri tükettikleri gibi olmayan eşe dosta dağıtırlardı.

İki kardeş kolları sıvayıp etraftan gördükleri kadarıyla birer küp sirke kurdular. Sirkesinin olduğuna kanaat getiren Kopuk Hüseyin bir gün kardeşine:

“Bu sirke bana çok. Ben sirkemi pazara çıkarıp satacağım. Bu iş tutarsa bir iki seneye kalmaz köyün tamamını satın alırım.” dedi.

Bu sözler Kopuk Mehmet’in de iştahını kabartmıştı. İki kardeş, köylülerden emanet bir eşek bulup birer testi sirkeyle pazara yollandılar. Kopuk Hüseyin’in üzerinde 25 kuruş vardı, ancak kardeşi Kopuk Mehmet’te metelik yoktu.

İki kardeş pazar yerine vardıklarında bir ağacın gölgesine çömeldiler. Siftah bile edemedi öğlen olmuştu. Kopuk Hüseyin, tabakasından bir sigara çıkarıp telledikten sonra cebindeki 25 kuruşu kardeşine uzattı:

“Bizim oğlan şu maşrapayı doldur da sirkenin tadına bakayım.” dedi.

Kardeşi Kopuk Mehmet, parayı almayacak olmuşa da ağabeyinin ısrarı baskın geldi ve alıp cebine indirdi. Kopuk Hüseyin de dolu maşrapayı kafasına dikti. Çenesinden akan sirkeyi koluyla silerken Kopuk Mehmet, kasketini arkaya doğru kanırttı:

“Ede böyle olmadı. Ben siftah ettim, sen etmedin, al şu parayı. Ben de senin sirkenin tadına bakayım.” dedi.

Bu defa Kopuk Hüseyin parayı almayacak oldu. Kopuk Mehmet, yemin billah parayı ağabeyinin koynuna soktu. Kopuk Hüseyin, önündeki küpten bir maşrapa doldurup kardeşine uzattı.

Biraz sonra Kopuk Hüseyin yalanmaya başladı: “Ülen Mehmet senin sirke bayağı eyiymiş. Bir tas daha doldur hele.”

Kopuk Mehmet, bu işe biraz bozulmuştu: “Ede, satmaya getirdik. Tadına baktın ya işte...” diye itiraz etti.

Kopuk Hüseyin kasılarak: “Parasıynan değişimi gadasını aldığım. Tut şunu.” deyip biraz önce Mehmet’ten aldığı 25 kuruşu tekrar ona verdi.

Mehmet, maşrapayı doldurup Kopuk Hüseyin’e uzattı. Kopuk Hüseyin, yine sirkeyi bir dikişte içti. Mehmet, boşalan bardağı Kopuk Hüseyin’in elinden aldı. 25 kuruşu Kopuk Hüseyin’in önüne attı: “Sen de doldur.” dedi.

Doldur, boşalt, doldur, boşalt... 25 kuruş aralarında dönüp durdu. Her tastan sonra biraz daha yayıldılar, ağızları yüzleri kaydı. Kasketleri bir yana, kuşakları bir yana gitti. İkine doğru testiler boşalmış her ikisi de ağacın altına boylu boyunca kösülmüştü.

Malını satıp öteberisini eşeğine saran yerden bitme uyanık bir köylü bunların altındaki çula göz dikti:

“Ağalar şöyle bir doğrulun da altınızdakini alayım.” diyerek iki kardeşin altında kalan çula el attı.

Kopuk Mehmet, toparlanıp kalkacak olsa da ayağa kalktığı gibi kendini yerde buldu. Bir daha yeltendi kalkmaya ama yine yere kapaklandı. Bu defa Kopuk Hüseyin yekindi kalkmaya, o da aynı şekil kıcının üstüne düştü. İki izbandut, güç bela birbirlerine dayanarak ayağa kalkabildiler. Kopuk Hüseyin sallana sallana:

“Heyyt var mı ulan bana yan bakan!” diye bastı narayı.

Kopuk Mehmet de oturaklı bir küfür savurup altlarından çullarını almaya uğraşan köylünün burnunun üstüne sumsuğu indirdi. Adam, yumruğu yediği gibi havalanıp bir pazarcının tablasının üstüne kondu. Adamın tablası ters yüz oldu.

Ürünler ortalığa saçıldı. Derken ortalık bir karıştı ki sormayın. Zabıtası, zaptiyesi, candarması olayı zor yatıştırdı. Candarma iki kardeşi yakalayıp nezarete tıktı ve bunlara iyi bir dayak attı. İşin aslı sonradan anlaşıldı. Meğer bizimkiler sirke yapıyoruz derken bilmezliğe şarap yapmışlardı. Ancak uyanıklık edecekler ya testileri yarım doldurup geri kalan kısmına yolda dereden su çektikleri için şarap tesirini yavaş yavaş göstermişti. Bereket versin pazarcılar şikâyetçi olmayınca nezaretten kurtulup salıverildiler. Ancak dışarı çıktıklarında baktılar ki emanet aldıkları eşeğin yerinde yeller esiyor. Yayan yapıldak köyün yolunu tuttular. Köye varıp dayağın ve yorgunluğun üzerine iyi bir uyku çektikten sonra hesap görmek için oturdular. Önlerinde 25 kuruş...

Kopuk Hüseyin:

“Bizim oğlan ben bu ticaretten bir şey anlamadım. Gittim, cebimde 25 kuruş, geldim cebimde 25 kuruş. Yediğim sopa, çaldırdığımız eşek de cabası.”

Kopuk Mehmet:

“Valla ben de anlamadım. Koca testiye sattım, tek kuruş kazanamadım. Bu testinin parasını vereceksin. Alayını sen içtin.”

Verirdin, vermezdin derken iki kardeş bir kavga tutuştular. Konu komşu gelmese kan çıkacaktı. Bu olay üzerine Kopuk Mehmet köyü terk etti. Kopuk Hüseyin, köyden bir kızla evlenip oraya temelli yerleşti, çora çocuğa karıştı.

Bu olay Kopuk Hüseyin ailesinin ilk ticari girişimi olarak kayda geçmişti. Zira Kopuk Hüseyin’in oğlu Ahmet Efendi’nin girişimci ruhu babasından geliyordu. Ahmet Efendi, köyde sevilen sayılan biri idi... Hatta bir dönem muhtarlık bile yapmıştı.

O sıralar, Üzümlü’nün komşu köylerle arazi davaları başladığından Ahmet Efendi azalarla birlikte Ankara’nın yolunu tutmuştu. Otobüs bir tesiste mola verdi. Lokantanın harıl harıl işlediğini gören Ahmet Efendi’nin ticaret damarı kabarmıştı. Köyün arazi davasını falan unutmuştu. Aslında unutmamıştı, parayı bastırıp hem köyün arazisini hem de davalık araziye alacak ve böylece hemen köşeyi dönecekti.

İşletmecilerle ayaküstü görüşüp hemen kafasından planı projeyi yapmıştı. O da yol üstüne bir lokanta açmaya karar verdi. Azaları orada bıraktığı gibi gerisin geriye köye döndü. Deliboşuk kayınbiraderine fikrini açmış, o da balıklama atlamıştı. Büyük oynayacaklar, büyük kazanacaklardı. Elleri avuçlarında ne varsa satıp savdılar, bu işe yatırdılar.

Ahmet Efendi takım elbiseyi çekip kasaya otur-

muş, kayınbiraderi de ortalıkta, Ahmet Efendi ne derse ona koşturuyordu. İlk günler yoldan vızır vızır işleyen arabaları seyretmekle geçmişti. Tesis- te tek bir otobüs bile durmuyordu. Ahmet Efendi, baktı böyle olmayacak, gelene geçene buyur çek- sin diye kayınbiraderini yola dikti. Zavallı kaç defa ezilmekten kıl payı kurtulmuştu. İşin raconunu sonradan öğrendiler. Zira işletmeciler, otobüsler kendi tesislerinde mola versin diye otobüs firma- sına para ödüyordu. Bizimkiler bu defa firmaların kapısını çaldılar. Ellerindekini tesise yatırdıkla- rından firmaların istedikleri parayı verememişler- di tabii. Sonunda Kopukoğlu Turizm adında bir firma anlaşmak amacıyla Ahmet Efendi'yi firma merkezine çağırdı. Ahmet Efendi komşu vilayet- te bulunan firma merkezine gittiğinde onu patron Mehmet Bey ile görüştürdüler.

Mehmet Bey yaşlı ama dinç bir adamdı. Ahmet Efendi'yi iyice bir süzdükten sonra:

“Nerelisin?” diye sordu.

Ahmet Efendi:

“Üzümlü’denim.”

Ahmet Efendi koltuğunda geriye yaslandı.

“Kimlerdensin?”

Ahmet Efendi biraz utana sıkıla:

“Kopuk Hüseyin’in oğluyum.” diye cevap verdi.

Mehmet Bey önünde duran bilet koçanını eline aldı. Evirdi, çevirdi ve Ahmet Efendi'ye uzattı.

“Oku bakalım bizim firmanın adı neymiş?”

O zamana kadar hiç dikkatini çekmeyen bu isim onu birden heyecanlandırmıştı. Mehmet Bey devam etti.

“Babanız sağ mı?”

“Sağ.”

“Peki köyde babanızdan başka kiminiz var ak- raba olarak?”

Ahmet Efendi bu sorular karşısında şaşırılmıştı.

“Baba tarafından kimse yok anne tarafımdan akrabalarımız var.”

“Peki babanın kardeşi falan yok muymuş?”

Bu soru Ahmet Efendi'nin aklını başına getir- meye yetmişti.

“Yoksa siz amcam Kopuk Mehmet misiniz? Ba- bamla sirke satacağım diye kavga eden ve köyü terk eden amcam Kopuk Mehmet?”

Mehmet Bey gülümsedi ama renk vermedi.

“İsim benzerliği olmalı. Madem bu kadar isim benzerliği var o zaman bu anlaşmayı imzalayalım. Yalnız 25 kuruşunu önden alırım ona göre.” dedi.

Ahmet Efendi, Kopuk Mehmet'in bu şartına bir anlam veremese de cepkeninden bir 25 kuruşluk çıkardı. Ahmet Efendi, bozukluğu amcasına uza- tırken amcası da aslında ayağa kalkıp yeğenini

kucaklamak istemişti ama ticaret ona akraba ile iş yapmamayı da öğretmişti. Ancak yeğenine bir şans vermeliydi. Kendisini ifşa etmediğine göre bu ticarete akrabalık değil iş ortaklığının hükümleri geçerli olurdu. Kopuk Mehmet, yıllardır içinde yer eden 25 kuruşu kurtarmış olmaktan da çok mem- nun, anlaşmayı imzaladı. Anlaşmaya göre o fir- manın otobüsleri Ahmet Efendi'nin lokantasında mola verecek, onlar da belirlenen parayı ay sonun- da firmaya vereceklerdi.

Otobüsler lokantada durmaya başlayınca ortalık şenlenmişti. Şen ortakların keyfine diyecek yoktu. Ancak ay sonu gelip hesap görülünce ellerinde hiç- bir şey kalmamıştı. Birkaç ay sıfıra sıfır çıktıktan sonra bu işin böyle olmayacağını anladılar. Ek ge- lir bulmak zorundaydılar. İşe tuvaletten başladılar. Ahmet Efendi yaz dedi kayınbiraderine:

“Küçük 15, büyük 20, peçete 5, kolonya 10... Çay 30, çorba 65... Kuru, pilav 95...”

Yeni tarifeyle de bir ay geçti. Bu defa ellerinde üç beş kuruş kalmıştı. Ama attıkları taş, ürküttükleri kurbağaya değmiyordu.

Ahmet Efendi yine çekti bir köşeye kayınbira- derini:

“Bu böyle olmayacak, abdestle namazı da para- lı yapalım. Abdest 10, namazlardan rekât başına 2 lira.”

Şen ortakların planı ilk günler işler gibi olmuştu ama sonrasında vatandaş tuvalet ihtiyacı için te- sisin arka taraflarına dolanmaya, duvar diplerine gitmeye başlamıştı. Namaz için kimisi teyemmüm almış, kimisi otobüsteki suyu kullanmış; sağa sola durmuştu. Sonunda Ahmet Efendi ve kayınbira- deri topu dikip dükkânın kapısına kilidi vurdu. Vurdu vurmasına ama ticaret sevdasından da vaz- geçmediler. İyi kötü lokantacılığı öğrenmişlerdi. Kayınbirader de yemek yapmayı öğrenmişti. Bu defa ikisi birlikte şehir içinde bir lokanta açma- ya karar verdiler. Memlekette yeni yeni self servis meşhur olmaya başlamıştı. Şen ortaklar da önceki işlerinde elemandan çok çektiklerinden self servis yapmaya karar verdiler.

İlk müşteriler yemeklerini kendileri alıp karın- larını doyurduktan sonra hesabı ödemek için ka- saya yani Ahmet Efendi'ye geldiler. Ahmet Efendi adamlara ters ters bakıp:

“Nereye gidiyorsunuz? Hele şu boş tabakları kal- dırın, masanızı silin. Burası self servis.” diye çıkış- tı.

Müşteriler, gönüllü gönülsüz boşalan tabakları- nı arka taraftaki mutfığa götürdüler. Yine kasaya gelip hesabı istediler.

Ahmet Efendi ters ters baktı:

“Bulaşıklarınızı yıkadınız mı?” diye sordu.

Adamlar:

“Ne bulaşığı ağa?” deyince Ahmet Efendi:

“Burası self servis beyler, gidin bulaşığınızı yıkayın hesap ondan sonra...” diye çıkıştı.

Adamlar da self servisi bilmediklerinden herhalde böyle olacak deyip bulaşıklarını da yıkadılar. Yıkadılar ama lokantaya da bir daha ayak basmadılar. Bizimkilere has self servis uygulaması yüzünden dükkâna bir gelen bir daha gelmez olmuştu. Bu macera kısa sürede sona erdi.

Yeni işe yatıracak sermayeleri yoktu. Tencerenin de kaynaması lazımdı. Ahmet Efendi bu defa balonculuğa başladı. Torunu Alican ile birlikte parka gidiyor, onun eline bir balon verip parkı turlamasını istiyordu. Torun Alican’ın elimdeki balonu gören çocuklar, annelerinden babalarından balon istiyordu. Çoğu zaman çocukların balon için ağladıkları da oluyordu. O zaman Ahmet Efendi direkt balonun fiyatını yükseltiyordu. Normal zamanda 3-5 liraya sattığı balona, 15-20 lira fiyat çekiyordu. Aileler de mecburen bu fiyata almak zorunda kalıyordu balonu. Alican’ın diğer görevi ise Ahmet Efendi’nin sattığı balonları patlatmaktı. Parkta paranın kokusunu alan başka baloncular da türeyince bunlara yine yol göründü. Bu iş de böylece noktalanmış oldu.

Ahmet Efendi’nin torunu Alican ilkokulda kooperatifçilik koluna girmişti. Öğretmen teneffüslerde ona kantinde satış yaptırıyordu. Alican da ta o zamanlardan ileride kantinci olmayı kafaya koymuştu. Bu yüzden onun da ilk ticari girişimi kantincilik oldu. Kantin ihalelerinden birine girdi, kim kaç veriyorsa iki katını verip ihaleyi aldı. Kısa sürede köşeyi döneceğimden emindi. Aile geleneği bozulmadı, evdeki hesap yine çarşıya uymadı. Ay sonu hesabı çıkardığında cebinde olması gereken bol sıfırlı rakamın başında eksi vardı. Hemen fiyatları yukarı yönlü güncelledi. Su 5, çay 10, bisküvi 15, tost 35... O fiyatları yükseltince öğrenciler azıklarını evden getirmeye başladı. Hatta öğrenciler arasında korsan kantinciler türedi. Çantasını BİM’den, A101’den dolduranlar okulda kaçak satış yapıyorlardı. Alican sene sonunu zor getirip kantin işini de boşladı.

Alican şimdi amcaoğluyla yeni bir işe girmek üzere. Pazarda don atlet satacaklar. Satışları kampanyalı olacak: 2 al 3 öde. İlk başlarda bu kampanya olayı Alican’ın aklına yatmadı ama amcaoğlu “İkinin parasını veren üçün parasını da verir emmioğlu.” dedi. Düşündü amcasının oğlu haklıydı. Alican ticareti öğrenmeye başlamıştı.

❖ Hacı Musa Tuncer

Allah Muhafaza

Zıvanadan çıktı bu han’fendiler
Heriflerle her gün nizam ederler
Susmakla yetinir beyefendiler
Atalar bir görse acep ne derler?

Evlenince oldu bütün olanlar
Gün güne tersine döndü planlar
Tövbe iflah olmaz bizim oğlanlar
Her ay inleyerek taksit öderler

Yerinde lâzımsa alıp verseler
Erkeği lüzumsuz işler hürseler
Birin evinde bir şey görseler
“Biz de alak” diye kafa diderler

Diyeceğim hepsi ayrı bir tevir
Hep alttan alırsın yapaman zavır
Bu nasıl zamane bu nasıl devir?
Annacına geçip tavır güderler

Eşyanın kenarı solsa atılır
Saray koltuğunda köşkte yatılır
Kolda bilezikler, alyans satılır
Kapının önüne konur sedirler

Azâbî yaranmaz her şeyi alsa
Bir daha “tövbeler” zır bekâr kalsa
Allah muhafaza bir terslik olsa
Parmakla gösterip “herif bu!..” derler

❖ Erdoğan Öner

Tarla Yaş

Beygirleri koştum, bidere gittim
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş
Başladım ekmeye, evleği tuttum
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

Dağlara bakarım, dağlar yemyeşil
Gölgede yatıyor it, mışıl mışıl
Tarlaya su gelmiş, yer ıslıl ıslıl
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

Nere adım atsam ora çöküyor
Zannettim, tarladan pınar çıkıyor
Arpa, buğdayını herkes ekiyor
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

Konuya komşuya danıştım akıl
Bana diyorlar ki kenara çekil
Bu nasıl işkence, bu nasıl şekil
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

Asfalta yumurta koysan pişerdi
Bir gün, beş gün değil yosun yeşerdi
Yağmur yağsa her tarafa düşerdi
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

Bugün bu tarlada yatarım dedim
Eve gitmem, nöbet tutarım dedim
Yaparım, deliden beterim dedim
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

Geveri çeviren kimin çocuğu
Yakalarsam kuracağım pöcüğü
Bana mıdır tarlaya mı gıcığı
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

Kimin yaptığını kör bekçi görmüş
Her gece her gece suyu döndermiş
Vakâri'ye şaka yapayım dermiş
Hava sıcak, her yer kuru, tarla yaş

❖ Leyla Yıldırım (Leylican)

Hınıklı (Sümüklü)

Daha dün kolların meşindi meşin
Ne tez adam oldun ula hınıklı
Sana bir kaç lafla cevabım peşin
Ne tez adam oldun ula hınıklı

Tecrübeniz kaç sandalye eskitti
Senin gibileri çok geldi gitti
Seni hangi hain meydana yitti
Ne tez adam oldun ula hınıklı

Hani derler “sel gider de kum kalır”
Herkes toplumunda yerini alır
Gün gelir yanında sülalen olur
Ne tez adam oldun ula hınıklı

Az yer tutmak ile ahkâm kesilmez
Olgun insan yel önünde kasılmaz
Yeri gelir her lafa da susulmaz
Ne tez adam oldun ula hınıklı

Siyaset dediğin ikindi günü
Kaç şah, kral tattı geçici ünü
İnsan olmak işin en asıl yönü
Ne tez adam oldun ula hınıklı

Bu ince ayarı oku ve anla
İşimiz yok bizim sapla samanla
Aklın başa gelir belki zamanla
Ne tez adam oldun ula hınıklı

❖ Köksal Cengiz (Niyazkâr)

Sahip Çık

Ferasetle her hileyi görürsün,
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!
Titreyip, silkinip Hakk'a yürürsün,
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!

Her daim hatırla şanlı soyunu,
Olma yabancıların uysal koyunu,
Boşa çıkar bin bir türlü oyunu
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!

Cem olup fitneye karşı durasın,
Zalimden, zorbada hesap sorasın,
İnancınla menziline varasın,
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!

Yetmedi mi bunca gaflet uykusu?
Hüzünle çalıyor ricat borusu!
Kıyama kaldırsın Allah korkusu,
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!

Hesabı iyi yap zaman dolmadan,
Daha beter günler seni bulmadan,
Aklını toparla çok geç olmadan,
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!

Kalmadı ne dinî ne milli değer,
Sen binek olursan vururlar eğer,
Her gün bir it gelir üstüne siğer,
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!

Bedenden ruhuma sıçramış yara,
Bir Lokman çıkar mı yaramı sara?
Vallahi can gelir can Niyazkâr'a,
Hakk(ın) olanlara sahip çık halkım!

❖ Celil Çinkır (Delibal)

Herifin

Yarım saatte bir, tuvalet için
Yekinmesi uyutmuyor herifin
Dişlerini sıkıp çıkan seslerle
İkınması uyutmuyor herifin

Kimsede yok ruhundaki fantezi
Çözemez huyunu doçentlik tezi
Kanaldan kanala yaparak gezi
Bakınması uyutmuyor herifin

Götürdükçe doymam sanan hislerle
Patlak mısır, kuru üzüm, cipslerle
Takma dişlerinden çıkan seslerle
Tıkınması uyutmuyor herifin

Mutluluk düşerken hâliyle bana
Mevlâ gam çektirir, deliyle bana
Gecenin bir vakti eliyle bana
Dokunması uyutmuyor herifin

Hastayım diyorum, tınlamıyor hiç
Adam kırk altılık, anlamıyor hiç
Yorgunluk, argınlık dinlemiyor hiç
Kerkinmesi uyutmuyor herifin

Umudumu kestim *Delibal* gayrı
Sözün, nasihatın olmuyor hayrı
Gecenin üçünde hastalık tavrı
Takınması uyutmuyor herifin

**Ayniyle vaki olan bir olayın Delibal'cası*

❖ Osman Gazi Turaç

Meşin Palto Mersiyesi

Yoldan çıkan şairlerin şaşkınlı
Yazlık giyip yola çıkar kış günü
Ham hayalle süslüyorken köşkünü
Aniden önüne çıktı bu palto

Duvar da bir garip duruşu vardı
Yüzüne bakınca bir hüznün sardı
Anladım sırtımda gezmekmiş derdi
Giy diye boynunu bükte bu palto

Hafta ayı aylar yılı izlemiş
Derdini ceketten bile gizlemiş
Yıllarca dolapta yolum gözlemiş
Sırtımda gözyaşı döktü bu palto

Dış derisi aslan içi samurdan
Korudu çok şükür yaşta çamurdan
Sağ salim çekerim giderim burdan
Nasibi peşine taktı bu palto

Herkese her sabah gülücük saçır
Kar yağsa dışarda gülümser geçer
Doluyu parçalar buzları biçer
Güneşi içine çekti bu palto

Bir kez bakanların aklını deşti
Leydi Diana'nın kürküne eşti
Laleli'de Ruslar peşine düştü
Görenin içini yaktı bu palto

Gücenmedi soruşandan sorandan
Daha sadık oldu yardan yarandan
Çok şükür korudu kardan borandan
Sırtımda hem vardı yoktu bu palto

Gözüm seçemezken karayı aktan
Kesmedim umudu bir vakit haktan
Miras kaldı bana Şaban Bıyık'dan
Ne bol geldi ne de sıkı bu palto

Turaç kârı var yükleme kediye
Sakın düzme nadanlara methiye
Bergamalı Mustafa'dan hediye
Paltolar içinde tekti bu palto

❖ Ercan Sağlam

Kaçak Dövüş (Raunt 1)

İşte gardımı aldım; işte karşında sesim
Ne sen ne de başkası beni tehdit edemez
Direniş baş ederim; kuvvetlidir nefesim
Kimseler otağıma sulh olmadan gidemez

Acımazsan küserim, elinden ne gelirse yap
Kimsenin yardımına ihtiyacım yok benim
O halde söz kuşanıp şiir kılıcını kap
Ben ki söz ustasıyım, ben bekleyenlerdenim

Gözlüğümün ardından bakışıma kanıp da
Sana yalvardığımı sanıyorsun, eyvallah
Bu hastalık türüne sanrı deniyor tıpta
Hiç affetmem; aklını alırım evelallah

Benim sözüm senettir, şiirimin tümü çek
Bir mayın nasıl patlar öyle patlar hepsi de
Belki sana temmuzun sıcaklığında gelecek
Cümleleri tartarak sunacağım tepside

Benim kelimelerim tükenmez bir iç deniz
Gözümün kararması yaşanmaktan dolayı
Olur olmaz her kalem oynatandır dengesiz
Daha da üstelersen basacağım kalayı

Sana göre daralmış, sinmiş olabilirim
Gömleğimin yakası kirlenmiş olabilir
Beni fazla kızdırma bir gün çıkıp gelirim
Karşıma çıktığımda neylersin Allah bilir

Ne mavzeri kuşanır ne sana sataşırım
Hatırımı sayarsan o senin büyüklüğün
Beni üstad sayanı omuzumda taşıyım
Ayağının altını, üstü yaparım göğün

Her çıkan fırtınada yalakalık etseydim
Üstüme devrilecek sandaldan kaçamazdım
Ben gömleği üstüme besmele çekip giydim
Bunları hep bahtiyar olasın diye yazdım